

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ДОСВІДУ США З ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НАВЧАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЗАГАЛЬНІЙ СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

О. М. Шарик, к. пед. наук

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року наголошується, що задля здійснення стабільного розвитку і нового якісного прориву в національній системі освіти необхідно створити умови для диференціації навчання та індивідуальної освітньої траєкторії розвитку учнів відповідно до їх особистісних потреб, інтересів і здібностей. У процесі реалізації цього завдання доцільним є звернення до педагогічного досвіду інших країн, зокрема США – країни, яка яскраво втілює в собі багато рис, характерних для сучасних тенденцій розвитку педагогіки західних країн і разом з тим зберігає чимало типових національних рис. Крім того, Сполучені Штати Америки мають великий досвід успішного функціонування диференційованого навчання.

Проаналізувавши позиції освітян і науковців та здійснивши огляд літератури з досліджуваної теми, можемо твердити, що диференціація навчання виступає ефективним засобом оновлення освіти з позицій гуманізації, оскільки дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, задовольняти різнобічні освітні інтереси школярів, розвивати інтелектуальний і творчий потенціал особистості.

Окреслено стратегії, які американські педагоги застосовують для ефективного впровадження диференціації в освітню практику, серед основних – станції, навчальні центри та центри за інтересами, програми, комплексна інструкція, орбітальні дослідження, відправні пункти (підходи для кращого засвоєння учнями навчального матеріалу: вербально-лінгвістичний, логіко-математичний, фундаментальний, естетичний, прикладний), модель Колба (чотири стилі пізнання: конкретний досвід, рефлексивне спостереження, абстрактна концептуалізація та активне експериментування). Крім того, технологія диференціації змісту освіти реалізується в матеріалах шкільного підручника. Сучасний американський підручник, адаптований до диференційованого процесу навчання повинен відповідати таким вимогам: забезпечення кожного учня навантаженням, відповідно до його індивідуальних можливостей (різномірні завдання, доповнення текстів підручника додатковими матеріалами); врахування психологічних особливостей сприйняття навчального матеріалу (спеціальні нагадування, попередження про типові помилки, додаткова допомога, вказівки, інструкції до виконання завдання тощо); підсилення інтенсивності сприйняття навчального матеріалу (візуалізація інформації, створення аудіо записів, розробка системи кодової інформації тощо).

Визначено перспективні напрями впровадження американського досвіду диференціації навчання в українську освітню систему, а саме: удосконалення діагностичного інструментарію, розширення форм та методів диференційованого навчання, які б найбільш повно враховували індивідуальні інтереси та здібності учнів. Вимагає уваги необхідність адаптації підручників, забезпечення профільного навчання відповідними

педагогічними кадрами, зміцнення матеріально-технічної бази, створення комфортного освітнього середовища.